



Pääesikunta  
Henkilöstöosasto  
PEhenk-os  
PL 919  
00131 HELSINKI

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyyntö 24.3.2009 dnro 566/4/09

## SELVITYS- JA LAUSUNTOPYYNTÖ KOSKIEN JOUNI LUUKKAISEN KANTELUA

Jouni Luukkainen on arvostellut eduskunnan oikeusasiamiehelle 14. - 24.2.2009 osoittamissaan kirjoituksissa Puolustusvoimien menettelyä velvoitettaessa sotilashenkilöitä osallistumaan uskonnollisiin tilaisuuksiin kirjoituksista lähemmin ilmenevällä tavalla. Luukkainen on katsonut, että Yleisen palvelusohjesäännön uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistumisesta koskevat määräykset ovat perustuslain 11 §:n vastaisia.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on pyytänyt perustuslain 111 §:n 1 momentin nojalla Pääesikuntaa hankkimaan selvityksen ja antamaan oman lausuntonsa Jouni Luukkaisen kantelun tutkimiseksi. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on pyytänyt ottamaan kantaa myös siihen, tuleeko kaikkia Puolustusvoimien kirkollisen työn muotoja pitää perustuslaissa tarkoitettuna uskonnon harjoittamisena.

Pääesikunnan lausunto valmistellaan oikeudellisella osastolla. Oikeudellinen osasto pyytää Pääesikunnan henkilöstöosastoa hankkimaan selvityksen ja antamaan oman lausuntonsa asiassa oikeudelliselle osastolle **torstaihin 30.4.2009 mennessä**. Asiakirjat pyydetään liittämään asiaan 3721/2008.

Puolustusvoimien asessori  
VT

Hanna Nordström

Sotilaslakimies  
VT

Anna Sarlos

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

LIITTEET

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyyntö  
24.3.2009 dnro 566/4/09 (postitse)

JAKELU

TIEDOKSI



Pääesikunta  
Oikeudellinen osasto  
PEoik-os  
PL 919  
00131 HELSINKI

1. Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyyntö 566/4/09/24.3.2009
2. Pääesikunnan oikeudellisen osaston pyyntö AF7226/31.3.2009

## JOUNI LUUKKAISEN KANTELU

Pääesikunnan oikeudellinen osasto on pyytänyt henkilöstöosastoa hankkimaan selvityksen ja antamaan oman lausuntonsa Jouni Luukkaisen kantelun johdosta.

Perustuslain 127 § mukaan jokainen Suomen kansalainen on velvollinen osallistumaan isänmaan puolustukseen tai avustamaan sen mukaan kuin laissa säädetään. Oikeudesta saada vakaumuksen perusteella vapautus osallistumisesta sotilaalliseen maanpuolustukseen säädetään lailla. Kirkollisen työn asema puolustusvoimista on säädetty laissa. Laki puolustusvoimista, valtioneuvoston asetus puolustusvoimista, Tasavallan presidentin asetus sotilas- ja palvelusarvoista ja kirkkolaki määrittelevät työn aseman ja sen oikeutuksen.

Joukko-osaston komentajalla on vastuu huolehtia joukon henkisestä hyvinvoinnista. Puolustusvoimien kirkollinen työ tukee tässä komentajaa sekä muuten pyrkii tukemaan kaikkia puolustusvoimissa palvelevia hengellisissä, eettisissä ja elämänskatsomuksellisissa asioissa. Sotilas-papit tarjoavat joukko-osastoissa hengellisen tuen lisäksi henkistä tukea sitä tarvitseville.

Kirkollisen työn toteuttamisessa otetaan huomioon uskonnonvapautteen sisältyvät oikeudet ja vapaudet. Se korostaa oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta sekä pyrkii tukemaan kaikkia puolustusvoimissa palvelevia uskontokunnasta tai vakaumuksesta riippumatta.

Jouni Luukkainen katsoo, että velvollisuus osallistua uskonnon harjoittamiseen ilmenee muun muassa Yleisen palvelusohjesäännön kohdista 454 ja 493. Kohdissa todetaan, että evankelisluterilaiseen tai ortodoksisen kirkkoon kuulumattomilla on oikeus osallistua paraatikatselmukseen kuuluvaan kenttähartauteen, jumalanpalveluksiin ja hartauksilaisuuksiin. Jos he eivät voi osallistua edellä mainittuihin tilaisuuksiin vakaumuksensa vuoksi, heille järjestetään tai pyritään järjestämään muuta ohjelmaa.

Kirkkoon kuulumattomilla on Yleisen palvelusohjesäännön mukaan oikeus osallistua kyseisiin tilaisuuksiin. Heille annetaan siis mahdollisuus osallistumiseen. Kirkkollisiin tilaisuuksiin ja hartauksiin voivat osallistua

AF9526

kaikki varusmiehet uskontokunnasta riippumatta. Niille, jotka eivät vakaumuksensa vuoksi tai omatunnonsyistä osallistu kirkollisiin tilaisuuksiin järjestetään ohjattua elämäkatsomustietoon tai etiikkaan liittyvää ohjelmaa. Palveluksessa asevelvollisille tarjotaan vakiomuotoisesti käskynantojen (vast.) yhteyksissä mahdollisuutta tai vaihtoehtoa ilmoittaa esteellisyytensä osallistua kirkollisiin tilaisuuksiin. Ketään ei käsketä vasten tahtoaan. Tämä koskee myös kantahenkilökuntaa ja kirkkoon kuuluvia.

Jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus sekä jokaiselle turvataan oman uskonnon harjoittamisen oikeus. Ketään ei aseteta uskonnollisen tai muun vakaumuksen takia eriarvoiseen asemaan. Pääesikunta uusii vuoden 2002 Yleisen palvelusohjesäännön ja se astuu voimaan 1.7.2009. Siinä on otettu huomioon muun muassa uskonnon harjoittamisen erityiskysymykset. Palveluksen salliessa eri uskontokuntiin kuuluville järjestetään mahdollisuus oman uskontonsa harjoittamiseen.

Apulaisosastopäällikkö  
Eversti

Jyrki Lahdenperä

Sektorin johtaja  
Everstiluutnantti

Jouni Lipponen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

Pv henkilöstöpäällikkö  
Antero Karumaa, Pääesikunta Henkilöstöosasto  
Hannu Niskanen, Pääesikunta Henkilöstöosasto  
Mikko Viitala, Pääesikunta Henkilöstöosasto  
Seppo Ahonen, Pääesikunta Henkilöstöosasto